MEGA PROJELER KALDIRAÇ OLDU!

Hazırlayan:
İSHAK SEVGİN

Çanakkale Köprüsü, Kanal İstanbul Projesi, yeni hızlı tren projeleri, enerji yatırımları ve kentsel dönüşüm gibi devam eden ve yapılması planlanan büyük çaplı projelere odaklanan Türkiye iş makineleri sektörü söz konusu alt ve üst yapı projelerinden aldığı payı artırarak, gerek Avrupa'da gerekse globaldeki konumunu güçlendirmek istiyor.

6.5
MİLYAR DOLAR
TÜRKİYE'DEKİ YILLIK
EKONOMİK HACMİ

12.645
ADET
SEKTÖRÜN 2016
YILINDAKİ SATIŞI

10
MİLYAR DOLAR
2023 YILI
İHRACAT HEDEFİ

Fotoğraflar: *Dünya Gazetesi Fotoğraf Arşivi*

İş makineleri sektörüne hareketlilik kazandıran gelişmelerin başında inşaat ve altyapı çalışmaları gelirken, son yıllarda Türkiye, küresel ekonomide yaşanan gelişmelerin etkisiyle de bu konudaki yatırımlarını artırdı. Küresel ekonomiye entegre olmak amacıyla 2030 yılına kadar 1.3 trilyon dolarlık yatırım öngürülen Türkiye'de, bu kapsamda alt yapı için 100 milyar dolar, enerji için 100 milyar dolar, ulaşım için 350 milyar dolar, ticaret, eğitim, kültür ve sağlık için 350 milyar dolar, konut ve kentsel dönüşüm projeleri için de yaklaşık 400 milyar dolarlık yatırım hedefliyor. Son dönemde Türkiye'nin üçüncü havalimanı, Çanakkale Köprüsü, Kanal İstanbul Projesi, yeni hızlı tren projeleri, enerji yatırımları ve kentsel dönüşüm gibi devam eden ve yapılması planlanan büyük çaplı projelerine odaklanan Türkiye iş makineleri sektörü, söz konusu alt ve üst yapı projelerden aldığı payı artırarak, gerek Avrupa'da, gerekse globaldeki konumunu güçlendirmek istiyor. Sektör temsilcilerine göre, 2030'a kadar yapılması beklenen 1.3 trilyon dolarlık yatırımların yaratacağı ivmelenmeyle Türkiye, iş makinelerinde Avrupa'nın en büyük, globalde de altıncı büyük pazarı olacak.

2018 yılı büyüme beklentisi yüzde 5-10

Türkiye İş Makinaları Distribütörleri ve İmalatçıları Birliği'nden (İMDER) alınan verilere göre, 2016 yılında daha çok mevcut durumu koruyan Türkiye iş makineleri sektörü yılı yüzde 5 büyüme ile tamamladı. 2017'de ise kayda değer bir hareketlenme yaşayan sektör, ilk yarıda 2016'ya göre yüzde 7 civarında artış yaşadı. Özellikle 2017'nin Eylül ayında yaşanan yüzde 16'lık büyümenin hedeflere ulaşılması noktasında sektörü umutlandırdığına dikkat çeken sektör temsilcileri, 2017 yılının 2016'da gerçekleşen 12 bin 645 satış adediyle tamamlanmasını bekliyor. Ayrıca sektör temsilcileri, sektörün bu yıl ise yüzde 5 ila yüzde 10 civarında büyüyeceği öngörüsünde bulunuyor.

Alt ve üst yapı projelerin yanı sıra güçlü iç piyasa talebi, gerekli hammaddeyi iç pazardan sağlama olanağı, sektörü destekleyen bir sanayi alt yapısı, güçlü global entegrasyon ve yurt dışı müteahhitlik hizmetlerinde hızla artan yeni projeler, iş makineleri sektörüne olan talebi artıran ve

sektörün büyümesinde rol oynayan etmenlerin başında geliyor.

Çevreye duyarlı makine üretimine odaklanıldı

Son dönemde Ar-Ge ve inovasyona yönelik harcamalarını da artıran Türkiye iş makineleri üreticileri, bu kapsamda özellikle çevreye duyarlı makinelerin üretilmesine odaklandı. Otomotiv endüstrisinde olduğu gibi küçük boyutlarda makine üretimini daha çok tercih etmeye başlayan üreticiler, Ar-Ge ve inovasyon kapsamında yaratacakları katma değerle hem globalde rekabet edebilme gücünü hem de ihracatını artırmayı planlıyor.

İMDER'den alınan verilere göre, 131 bin kişinin çalıştığı Türkiye iş ve inşaat makineleri sektöründe, doğrudan ve dolaylı yaklaşık 900 bin kişi de istihdam ediliyor. Ülke talebinin yüzde 65'inin distribütör, yüzde 35'inin ise imalatçı firmalar tarafından karşılandığı sektörde, yaklaşık 660 firma faaliyet gösteriyor.

Türkiye makine üretim değerinin yüzde 16'sını oluşturan sektör, yıllık 6.5 milyar dolarlık ekonomik hacmiyle Avrupa'nın dördüncü, globalinde 11'inci büyük pazarı konumunda bulunuyor. 28'i Avrupa Birliği ülkesi olmak üzere yaklaşık 133 ülkeye ihracat yapan Türkiye iş makineleri sektörü, 2016 yılında yaklaşık 850 milyon dolarlık ihracat ile 2 milyar dolarlık ithalat gerçekleştirdi. 2017'nin ilk dokuz ayında ihracatı 691 milyon dolar olan sektör, yaklaşık 1.5 milyar dolarlık ithalat yaptı.

Hedef pazar ülkeler

İhracatında Almanya, Cezayir ve İngiltere gibi ülkelerin öne çıktığı sektör; Hindistan, Güney Amerika ve Afrika'yı hedef pazar olarak belirledi. Rusya, Singapur ve Malezya gibi pazarları da yakın takibe alan sektör, 2019 yılında satış adetlerini 16 bin seviyesine, ihracatını ise 2023 yılında 10 milyar dolara çıkarmayı hedefliyor. Türkiye'nin iş makineleri, pazardaki büyüme oranıyla Çin ve Hindistan'dan sonra son sekiz yıldır globalde en hızlı büyüme oranına sahip ülke olduğuna dikkat çeken uzmanlara göre sektör, belirlediği orta vadeli hedeflere ulaşabilecek potansiyele sahip. Ancak söz konusu hedeflere ulaşılması için de 13.8 milyar dolarlık üretim ile 4.5 milyar dolarlık yerli ve yabancı yatırıma ihtiyaç var.

"AR-GE VE İNOVASYON YATIRIMLARI ARTTI, İHRACAT İVME KAZANDI"

H. TAMER ÖZTOYGAR
Türkiye İş Makinaları Distribütörleri ve İmalatçıları Birliği Yönetim Kurulu Başkanı

Son yıllarda Ar-Ge ve inovasyona odaklanan Türkiye iş makineleri sektöründe, Ar-Ge'ye yapılan harcamalar ile merkezlerin sayıları giderek arttı. Bu yatırımlarla sektör, katma değeri yüksek ürünler üreterek ihracatını artırmayı hedefliyor.

Pek çok sektörde olduğu gibi Türkiye iş makineleri sektöründe de katma değer artışına yönelik çalışmalar hız kazandı. Bu kapsamda son yıllarda Ar-Ge ve inovasyona yönelen Türkiye iş makineleri sektöründe, Ar-Ge'ye yapılan harcamalar ile Ar-Ge merkezlerinin sayıları giderek arttı. Bu yatırımlarla sektör, katma değeri yüksek ürünler üreterek, ihracatını artırmayı hedefliyor. Öte yandan son dönemde çevreye duyarlı makineler üretilmesi noktasında ciddi bir yönelme de söz konusu. Özellikle otomobil sektöründe olduğu gibi iş makineleri sektöründe de küçük boyutlarda makine üretimi son yıllarda daha çok tercih edilmeye başlandı.

2016 yılında yaklaşık 850 milyon dolarlık ihracat yapan Türkiye iş makineleri sektörü, 2 milyar dolar civarında da ithalat yaptı. 2017'nin ilk dokuz ayında ise sektörün ihracatı 691 milyon dolar, ithalatı da 1.5 milyar dolar civarında oldu. İhracatta kazıcı-yükleyici, ekskavatör, beton pompası, yükleyici, yedek parça ve yan sanayi ürünleri gibi sektör için büyük önem arz eden ürünler öne çıkıyor. 28'i Avrupa Birliği ülkesi olmak üzere 133 ülkeye ihracat geçekleştiren sektörün öne çıkan pazarlarını Almanya, Cezayir ve İngiltere oluşturuyor. Son dönemde Rusya, Malezya, Singapur gibi pazarları yakından takibe alan sektörün hedef pazarları arasında ise Güney Amerika ve Afrika yer alıyor. Yurt dışından daha çok paletli ekskavatör, yükleyici, kule vinç, mini kompakt grubu gibi makine alımı yapan sektörün ithalatında ise Japonya, Çin, Almanya, Amerika ve Kore kayda değer oranda pay alıyor. İş makineleri sektöründe önemli bir konumda olan Almanya'ya makine ihracatı yapıyor olmamız, Türkiye makine sektörünün dünya ile entegrasyonu noktasında önemli bir gösterge.

"Önemli sektörlerden biri"

İhracat rakamlarında da satış rakamlarında olduğu gibi 2017 yılının 2016 seviyesinde gerçekleşmesini öngörüyoruz. Gelişmiş ve gelişmekte olan pazarların tamamına yakınına yaptığı ihracat ile kendini kanıtlayan Türkiye iş makineleri sektörü; sanayi üretimindeki payı, dışa açılma ve yatırım gibi konularda Türkiye'nin önemli sektörleri arasında yer alıyor.

İş makineleri sektörü satışları 2016 yılında mevcut durumunu korudu. Türk Lirası, yabancı para birimleri karşısında inişli çıkışlı bir grafik gösterse de 2016 yılı, planlananın yüzde 5 üzerinde gerçekleşti. 2017 yılında ise ulusal ve uluslararası ortamdaki kırılmalara rağmen bahar aylarında sektörde bir canlılık söz konusuydu. 2017'nin ilk yarısında, 2016'nın aynı dönemine göre yüzde 7 civarında artışın yaşandığı Mayıs ayı yüzleri güldürürken, ikinci yarıda ise şu ana kadar Eylül ayında görülen yüzde 16 civarındaki büyümenin sektörü memnun ettiğini söyleyebiliriz. Tahminimiz, 2017 geneline ait satış rakamlarının 2016 yılı seviyesinde olacağı yönünde. Döviz kurlarında yaşanan dalgalanmalar 2018 yılını tahmin etmekte biraz zorlanmamıza neden olsa da yüzde 5 ile yüzde 10 civarında bir büyüme öngörüyoruz.

"Çin ve Hindistan'dan sonra en hızlı büyüyen sektörüz"

Satış adetlerine göre ilk üç sırada Almanya, İngiltere ve Fransa yer alıyor. Asya ve Amerika'da ise pazar, stabilitesini 2017 yılında korudu. Ancak Çin, Asya'nın genel durumundan farklı bir noktada yer alıyor. Çin devlet başkanının ikinci dönemine girmesi ile Çin pazarında bir hareketlilik oluştu. Üyelerimizin temsil ettiği global markaların önemli bir kısmı yedek parça ve yan sanayi alımlarında tercihlerini Türk ürünlerinden yana yapıyor. Türkiye'den yapılan bu tedarik sektör için önemli noktada yer alıyor.

Türkiye, iş makineleri pazarı büyüme oranıyla Çin ve Hindistan'dan sonra son sekiz yıldır en hızlı büyüme oranına sahip ülke konumunda bulunuyor. 2016 yılı verilerine göre, Türkiye pazar olarak Avrupa'da dördüncü, globalde ise 11'inci sıradaki konumunu korudu. Uluslararası paydaşlarımız ile sektörümüz için yakın çalışmalarımız her daim sürüyor. Kamu kurum ve kuruluşlarımızın desteği ile Türk makinelerini dünyanın her yerinde temsil etmeye, rekabet ortamını avantaja çevirerek, Türk ürünlerinin kalitesinin gelişmesi için çalışıyoruz. Türkiye iş makineleri sektörü her geçen gün gücüne güç katıyor.

"ALT VE ÜST YAPI YATIRIMLARI İLE SEKTÖRÜN GELİŞİMİ HIZ KAZANDI"

ADNAN DALGAKIRAN
Makine İhracatçıları Birliği Başkanı

Her geçen gün pazar payını büyüterek, uluslararası piyasalarda söz sahibi olmaya çalışan Türkiye iş makineleri sektörü, son yıllarda artırdığı imalat gücüyle de süreklilik arz eden bir gelişim performansı yakaladı. Düzenlemelerle bu performansı daha da yukarı taşıyacağını düşünüyoruz.

Ülkelerin alt ve üst yapılarının imarında kullanılan iş makineleri, şehirlere modern bir çehre kazandırırken, aynı zamanda ekonomik ve sosyal gelişmeyi de şekillendiren araçların başında geliyor. Aynı zamanda iş makinelerinin niteliği ve sayısı ekonomilerin gelişmişlik düzeylerini belirliyor. Globalde iş makineleri ihracatçıları olarak Çin, ABD, Japonya, Almanya ve İtalya gibi gelişmiş ülkeler öne çıkıyor. Türkiye de bu alandaki pazar payını büyüterek, uluslararası pazarlarda söz sahibi olmaya çalışıyor. Türkiye iş makineleri sektörünü, son yıllarda artırdığı imalat gücüyle sürekli gelişim halinde olduğunu görüyoruz. Sektördeki hareketliliği çok büyük ölçüde inşaat sektörü sağlıyor. İnşaat sektörünü, yoğun biçimde iş makinelerinin kullanıldığı maden sektörü takip ediyor. Son dönemde sayısı artan büyük çaplı projeler ve hız kazanan yeni yatırımlar da iş makineleri sektörünü hızla geliştiriyor.

"Üretim kapasitesi ve ihracat arttı"

Yatırımların hacmine göre şekil alan iş makineleri sektörü; bayındırlık, inşaat, alt ve üst yapı, madencilik, sanayi ve endüstriyel tüm yatırımların gerçekleştiği kamu ve özel sektörün tamamına hizmet veriyor. İş makineleri sektörünün gelişiminde en çok rol oynayan etmenlerin başında ekonomik, sosyal ve demografik değişimlere bağlı olarak gelişen projeler geliyor. Kentsel dönüşüm projeleriyle yenilenen yapılar, havalimanı, köprü ve otobanlar iş makineleri sektörüne dinamizm getiriyor. Sektörün üretim kapasitesindeki artış, ihracat rakamlarına da olumlu yansıyor.

Türkiye, iş makineleri alanında dünyanın en hızlı büyüyen birkaç ülkesinden biri. Türkiye'de iş makineleri sektöründe yapılan imalatın yüzde 45'i ihraç ediliyor. Türkiye, iş makineleri imalat sanayinde Avrupa'nın dokuzuncu büyük ülkesi konumunda bulunuyor. İş makineleri alanında tüm dünyada dikkat çekici bir performans yakalayan Türkiye, son sekiz yılda uluslararası pazarlarda Çin ve Hindistan'dan sonra en hızlı büyüme grafiğine sahip.

"Verimliliği yukarı çekecek düzenlemeler gerekiyor"

Sektör olarak 25'i Avrupa Birliği ülkeleri olmak üzere yaklaşık 120 ülkeye iş makineleri ihraç ediyoruz. İhracat ettiğimiz makine gruplarında ise sırasıyla dozerler, greyder, skreyper, ekskavatör, küreyici, yükleyici, toprak, maden, cevheri taşıma, ayırma ve seçme gibi iş makineleri başı çekiyor.

2016 yılında 844 milyon dolar ihracat ve 1.4 milyar dolar da ithalat gerçekleştiren Türkiye iş makineleri sektörü, hızla büyümeye devam ediyor. İş makineleri sektörü iyi bir performansla sürdürdüğü 2017 yılını da başarılı sonuçlarla geride bıraktı. Sektör, 2017'nin ilk 10 ayında 700 milyon dolarlık iş makinesi ihracatı gerçekleştirdi. Sektörün üretim kapasitesini artırarak verimliliğini yükseltecek düzenlemelerle bu performansı daha da yukarı taşıyacağını düşünüyoruz.

